

Sa BAWA'T BUHAY:

P APASOK pa lamang si mang Cenon sa iskinitang p tungo sa kanilang bahay ay maramdaman na naman niya ang malakina nagpupuyos ng damdamin na unti-unti na sanang humuhupa.

Paasik na hinawi ni mang Cenon ang buhok na lumaglag sa kanyang noo, at pagkatapos ay mariing ikinaskas ang kanyang bisig sa tag'iran ng kanyang polo shirt. Sa pakiramdam niya ay inis na inis siya, at sa dibdib niyang pinamumugaran ng matinding paghihimagsik ay patuloy pa rin ang naghuhuniyaw na pagtuto'. Muling gumuhit sa kanyang gunita ang huling pagkikita nila ng kanyang hepe at ang sumunod na pagsasagutan nila.

—Nguni't Mr. Sanchez, mag-iisang buwan na po ang aming pagtitiis. Itanong po ninyo kay Felix, kay Placido, kina Tomeng. Wala po kaming ipakain sa aming pamilya.

—Aba, hindi ba pumirma kayo sa kontratang hanggang hindi naibibigay ng kompanya ang hinihingi nating kahuwagan ay walang magtatrabaho isa man sa atin? Hindi ba, mga kasama?

At ang malakas na pagsang-ayon ng mga kasamahan ni mang Cenon, na katulad din niyang nagugutom, ay tila mabagsik na hatol na iginawad ng isang hukuman.

—Oo nga po... nguni't Mr. Sanchez...

—Aba, Cenon, walang pumipilit na magtiis ka sa welgang ito. Aba, maraming maihahalili sa iyo!

Laylay ang mga balikat ni mang Cenon nguni't ang mga ugat sa kanyang pilipisan ay nangag-usli sa mainit na dugong dumadaloy nang magbalik siya sa hanay ng kanyang mga kasamahan. Ibig niyang magsa itang muli at ihantad ang pagtutol na nakukuyom sa kanyang dibdib; nais niyang ilarawan ang kasakitang kasalukuyang dinaranas ng kanyang mag-aanak, tuad din ng pagtitiis ng mag-aanak ng kanyang kasamahan, sapul nang sumapi sila sa welgang itinadhana ng nakatataas nilang pinuno.

At yaon ang matinding paghihirap ng kanyang ka'ooban na walang layang maibulalas, at siyang kimkim-kimkim niya hanggang sa kanyang pag-uwi.

Pag-akyat ni mang Cenon sa kani'ang hagdan ay nakita niya ang nakakalat na lupang tumapon sa isang nabasag na paso. Lalong tumalim ang kis'ap ng mga mata ng lalaki. A'am niya kung sino ang may kagagawan nito. Kaya't hindi pa siya lu-

Kung Sa Buhay Nating Ito, Mabigo Ma'y Umaasa, Sa Anumang Salaghati'y Kailangan Makibaha.

bos na nakararating sa kabahayan ay tumatagiting na ang kanyang tinig.

—Rosaaaaaa!

Hindi niya hinintáy ang anumang kasagutan. Batid niyang sa gayong oras ng kanyang pag-uwi ay wala siyang madaratnan ma'iban kay Peping, o kung minsan, maging ang anak niyang ito ay wala rin. Isinasama ng kanyang asawa, na sa gayong oras ay nasa pamilihan pa at nagtitinda ng gulay-gulay at isda, isang gawaing bina'ikat nito mula nang mahinto sa pagtatrabaho si mang Cenon.

Inihagis ni mang Cenon ang kanyang sumbrero sa nag-iisang silyang naroroon sa pinakabalkon ng kanilang bahay at padabog na tinipon sa isang sulok, sa pamamagitan ng kanyang mga paa, ang lupa at bibingang nakakalat. Pagkatapos ay nagtuloy siya sa banggerahan.

—Lintik na buhay ito, oo,— ang pausal niyang nasabi nang kakahating basong tubig ang lumabas sa gul'guretang itinuwad niya. Inisang-lagok lamang niya iyon, nguni't biglang napasama ang kanyang mukha; kakaiba pa ang lasa ng tubig

—Phweeeeeeeeeee!— Malakas ang tungayaw niya't tuluy-tuloy

na idinahak ang tubig sa bintana.

Lalong sumubo ang naglalatang na galit sa dibdib ni mang Cenon, at isang walang-katuwirang pagbibintang ang pagdaka'y humali'i sa kanyang pagkabugnot.

—Iyang si Rosa, oo, talagang walang kuwentang asawa,— ang mabilis na gumuhit sa kanyang pag-iisip.

Luminga-linga siya tila upang mapatunayan ang kanyang bintang.

Kung hindi ba ay bakit wala nang matino sa bahay. Hayan, tulad ng kusina, nangangamoy na

sa duming mapahid-dili. Pati si Anita, si Peping, ang dudumi... 'sus!

Naiinis na binuhat ni mang Cenon ang la'agyan ng tubig at balak niyang isahod sa gripo nang mamataan niya ang dulang na nakahantad sa sulok ng ma'it nilang kusina; nakabuyangyang pa rin sa ibabaw nito ang pinggan at mangkok na pinaekainan niya at ng kanyang dalawang anak nang tanghaline yaon. Hindi pa rin nanupunasan ang dumi, kaya maraming langaw ang maingay na nagliparang palipat-lipat sa mumo at duming naiwan. Samantala, ang anak niyang si Peping, na ang kamiseta'y pinanggigitataan ng banil, ay patalikod na nakadukwang sa dulang na iyon.

Tiyak na hindi alumana ng batang lalaki ang paglakad ni mang Cenon, sapaeka't ang pakalupasav niya sa harap ng dulang ay hindi nagbago. Hawak-hawak ni Peping sa kanyang kanang kamay ang isang pamatay ng langaw na karaniwang nabibili sa pamilihan, at buong bilis niyang iniwawasiwas upang hagipin ang nanga'la'akihang langaw na noo'y nakadapo sa dulang.

Isang umaagting na poot at panibagong kawalang-katuwiran ang marahas na pumuno sa kamala-

yan ni mang Cenon. Ang pagbubulalasan ng kinukuyom na damdaming matagal nang kinimkim ay tila nakakita ng pagbubuntuhan ng galit.

—Walang isip, wala'ng hiya...! — ang pahingal niyang sigaw, —laro ka nang laro, hindi mo liginis ang bahay!— At ang makapal na sinturon na hinugot sa kanyang baywang ay sunud-sunod na itinaas-ibinaba sa murang likod ng kanyang anak.

Narinig niya ang malalakas na pagsigaw ni Peping; nabasa niya ang biglang pagkatakot na kabalang matinding paghihirap at tila mandin pagtataka, na napinta sa nambibilog na mata ng musmos ang pag-aray-ko-po...! inaku-pu...! huwag-na-po-tatay-ko-po...! Nakita niya ang kinang ng mga matang nagtatanong, nanunumbat mandin... Ang lahat ng iyon, sa isang iglap, ay nakintal sa kanyang nahihibang na pag-iisip. Mabilis na ibinalibag ni mang Cenon ang makapal na sinturon sa sulok ng kusina, at simbilibis ding nanaog siya.

AT SA pag-iisa ni mang Cenon sa kanyang pagkaupo, na nilalambungan ng kadiliman, ay larawan ni Peping ang naglalaro sa kanyang guniguni: ang nagtatakang pagkatitig nito na tigib ng pagtatanong, at ang pagtataas ng kanyang maliliit na bisig sa walang-saysay na pag-i'ag. Dumating si aling Rosa at Anita.

Mula sa kanyang kinauupuan, nakikita niyang nakatipon ang kanyang mag-iina sa salas: nakalikmo si aling Rosa at marahang hinihimas ang likod ni Peping, samantalang si Anita ay walang-imik na nasa tabi ng dalawa. Mahigpit ang yakap ni Peping sa hita ng kanyang ina; at sa liwanag ng ilaw-dagitab ay nakikita ni mang Cenon ang mga guhit na biglang lumilitaw sa mukha ng kanyang anak kung ito'y napapatingit sa paghaplos ng ina.

Alam ni mang Cenon kung pano naratnan ni aling Rosa si Peping nang hapong dumating iyon mula sa pamilihan; ang pagngunguyngoy ng musmos sa isang sulok ng kusina, at mapulang-ma-

PAG-SUBOK

pula ang manipis nitong likod sa maraming latay. Alam din ni mang Cenon ang nagmamadaling pagbaba ni aling Rosa; ang pagpitas at pagbunot nito ng ilang dahon at ugat sa likod-bahay nila, at ang mga ito, matapos mailaga, ay siya niyang ipinaghilamos sa ibig-lagnating bata.

At si mang Cenon, sa kanyang pagkaupong nag-iisa, ay ginigiyagis ng malulungkot na alalahanin. Nais niyang lumapit at marahang hapusin ang naglintos na likod ni Peping; nais niyang lumapit at buong-pakumbabang humingi ng kapatawaran. Nguni't ang balak na yaon ay hindi niya maisagawa. Tiim-bagang na nagtindig si mang Cenon at nagmamadaling nagtuloy sa maliit niyang silid.

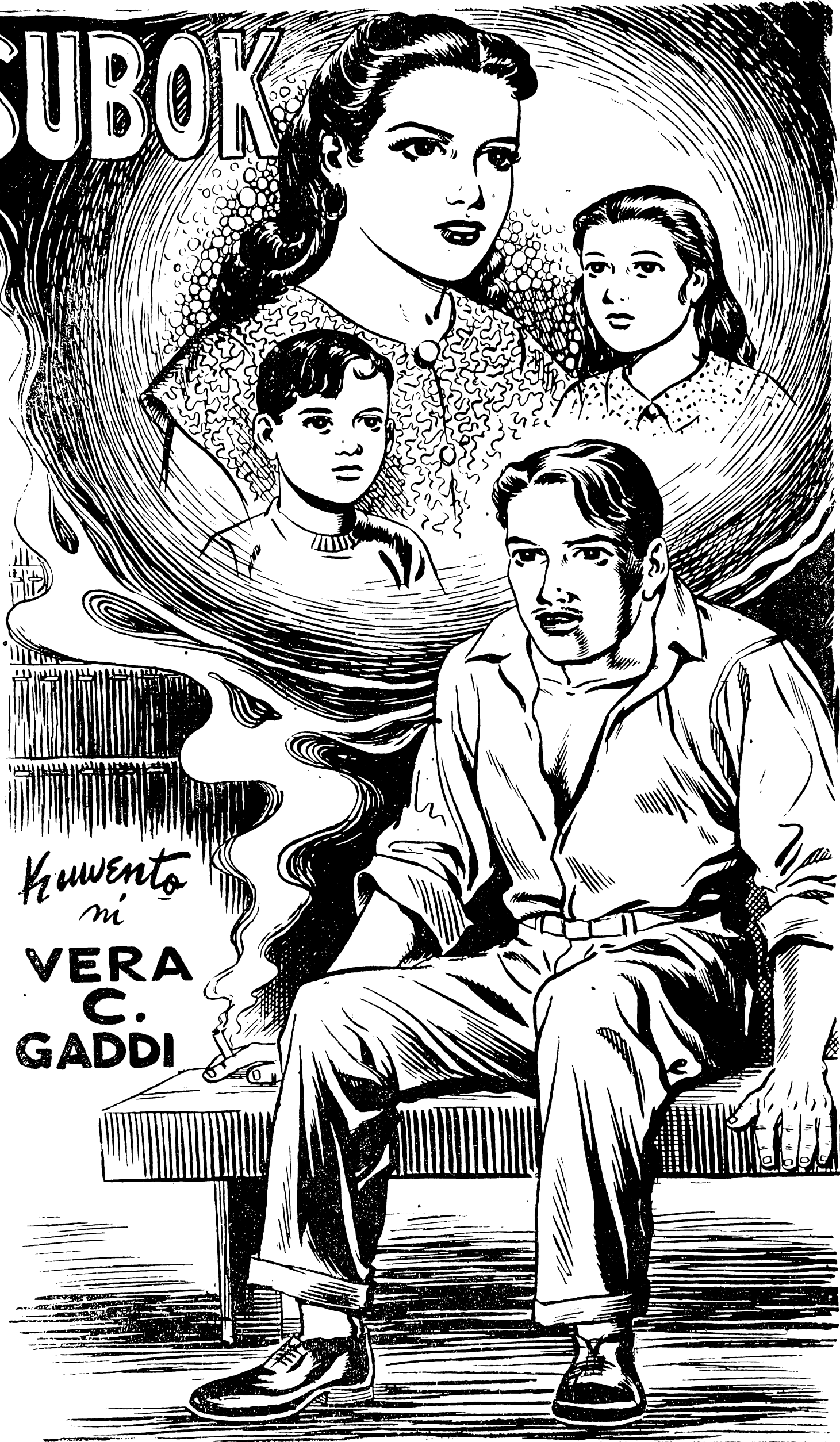
Kinabukasan ay maagang bumaba ng bahay si mang Cenon. Para siyang nahihiyang kung paano sa kanyang dalawang anak na sa anyo'y nararamdaman niyang tila noon lamang siya nakilala. Hindi rin niya matagalan ang walang pagbabagong pakikitungo sa kanya ng kanyang asawa na ni gaputok na salita ay walang inuonkat hinggil sa kanyang ginawa.

Nang tanghaling dumating si mang Cenon ay naratnan niya sa bahay si aling Rosa. Marahil ay maaga itong dumating buhat sa pagtitinda, sapagka't maayos at malinis ang buong bahay. Maging si Peping ay mukhang pinaliguan.

—Ano ba iyan, ke dami, —ang napapatakang salubong sa kanya ni aling Rosa. Nagugulumihanan siyang ti-

(Sundan sa pahina 67)

Kuwento ni
VERA C. GADDI

Asawa Ng Kuwentista

(Buhat sa pahina 17)

ka naroon...? —Malakas ang cinig sa pagtatanong.

—Aha, di naririto ako sa Tuk-tukin? Nakalimutan mo na ba ang ating usapan kagabi na ako'y susunduin mo upang tayo'y mag-salo sa araw na ito?

—Nguni't pinasundo kita kani-na pang umaga...

—Kanino?

—Hindi na bale, ngayon di'y tutungo na ako riyan!

Bago nagtuloy si Fernando sa Tuk-tukin ay sumagila muna siya sa EL NIDO, at nakita niya doon ang kanyang kotse. Sa hangad na ibig malaman ang kasama ni Bert sa tahananang iyon ay umakyat siya. Pagkatapos makausap ang katiwala ng tahananang iyon ay naghintay at mayamaya ay lumabas si Bert.

—Fernando, nagkasala ako sa iyo...

—Ano? Ano ang sabi mo?

—Hindi ako nagtungo sa Tuk-tukin, sapagka't nakita ko... —at saka binulungan ang kaibigan, —halika kung gusto mong makita. Alam mo napagkasunduan naming ikaw at si Bella ang aming gagawing ninong at ninang sa aming kasal. Fernando, ako'y handa nang magpakasal, sapagka't ngayon ko lamang nakilala ang mga una kong pagkakamali sa bu-

may.

Naging magaan ang mga paa ni Fernando nang nananaog na siya ng hagdan ng EL NIDO, sapagka't noon lamang niya napatunayang nagkamali siya sa una siyang akala tungkol kay Bella at kay Bert.

Sa kahilingan na rin ni Bert, ay sinakyan niya ang kanyang sariling kotse. Masiglang-masigla ang kanyang katawan at lumulukso ang kanyang puso sa malaking galak. At, habang itinatakho siya ng kanyang magarang kotse, ay lumilipad sa kaitaasan ang kanyang diwa, sapagka't nakatagpo na siya ng isang magandang balangkas sa susulatin niyang kuwentong isasalit sa timpalak ng LA TONDEÑA.

—Kay inam-inam na balangkas iyon, —ang nasabi ni Fernando sa sarili, —at ang kuwentong iyo'y pamamagatan ko ng ASAWA NG KUWENTISTA!

WAKAS

Sa Bawa't Buhay Pagsubuk
(Buhat sa pahina 13)

nitigan ng kanyang asawa.

At marami nga naman ang daig niya: dalawang balitang iyang pansit gisado; may anim na balót; may malaking supot na namumukol sa mapupulang mansanas. At mayroon pang babolgam-dalawang pakete.

—Ah, iyan ba, —ang pagwawang-bahala ni mang Cenon, —nakadilihiensiya ako sa aming foreman. Mabait iyon e; saka ko na raw siya bayaran.

Nguni't ang hindi niya masabi sa kanyang asawa ay ang pagkasangla niya sa isang kasamahan ng kanyang sining na ginto upang makabili ng gayong pasabibong. Hindi rin niya maipag-tapat na hindi niya halos hinatulo ang alaalang kalakip ng pangambang siya'y iniilagan ng kanyang mga anak; kaya upang mapawi sa mga walang-malay na kaisipan ng mga ito ang gayong pagkatakot sa kanya ay sinikap niyang uwian sila ng mga dating nauuwi niya noong sila'y hindi pa nagdadahop. Hindi rin niya mahingá sa kanyang asawa sapagka't tila siya nauunahan ng hiya, na kaya siya naging walang pakundangan noon pati sa kanilang bunso ay sapagka't ang matinding sakit ng loob at pag-hilap na kinimkim ng nadadagang niyang dibdib ay hindi na niya nasawata sa pagpupumiglas nang mga sandaling yaon.

Pumasok si mang Cenon sa salas at bahagya niyang kinawayan si Peping.

Si Bb. Faustina Manlad ng Malis Galguinto, Bulakan, na nasidwang kamakailan sa kanyang maligayang kaarawan. Binabati siya ng kanyang mga kakilala at tagahanga.

—Peping, halika, o, mansanas para sa iyo. Saka babolgam pa. —Maamong-maamo ang kanyang mga mata at sa labi'y nabitin ang isang tila nag-aalangang ngitngit.

Matagal pa munang nakatindig ang musmos sa gilid ng mesita bago siya dahan-dahan at ulala na hihiyang lumapit. Tila sinusuri ang mukha ng kanyang ama. Nguni't nang abutin niya ang namumukol na supot ay bukas na bukas na ang kanyang bibig sa isang malaking tawa.

—Itay, aking lahat? —At ang kanyang mata'y nagniningning sa kagalakan.

x x x

—TALAGANG ganoon ang sumasapi sa welga, Rosa, —ang tila paliwanag ni mang Cenon, —talagang ganoon, nagtitiis, naghihintay.

—At sa inyong pagtitiis ba'y tiyak na naibigay ang inyong kahilingan, pagkatapos ng higit sa isang buwang pagmamatigas? —Nguni't nakaangiti si aling Rosa.

Sa kanilang pagkakaupong magkatabi ng kanyang asawa ay marahan pang nakataban ang

Sagpuin ang UBO... SA PAMAMAGITAN NG CHLORIDIN Cough Syrup!

Ang Chloridin Cough Syrup ay nagdudulot ng ginhawa sa ubong likha ng Sison, Bronchitis, Pulmonya at Tuberkulosis sa pulmon. Subok at pinagtibay ng Board of Pharmaceutical Examiners ang Chloridin Cough Syrup ay bago, ligtas at mabisa. Sa mga pangol at mga bata, hingin ang Babu Chloridin.

Rafger's DRUG COMPANY 1443 MARRA MANILA

Prepare NOW, for YOUR Future!
Learn RADIO AND TELEVISION at Home in Spare Time!

A great era of Radio-Television prosperity is on its way. Big opportunities will be available to properly trained men. NOW is the time to prepare for YOUR future in this fast growing industry.

C. H. Mansfield, Pres.

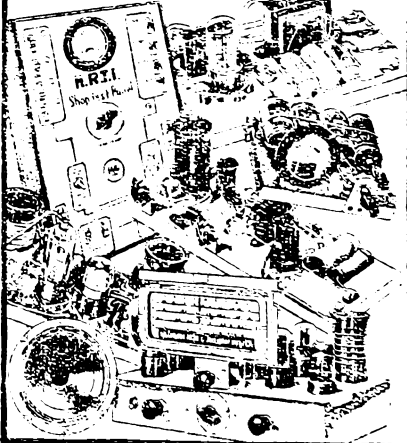
I Show You How to Start Your Own Radio-Television Business, without Capital

I can train you, in your spare time, right in your own home, for a successful Radio-Television business of your own, or for a good pay job. Many of my students also earn money in their spare time, while learning.

The future can be YOURS, if you PREPARE for it NOW. Take the first step, send below coupon for my big FREE 56 page book.

C. H. MANSFIELD, President HOLLYWOOD RADIO & TELEVISION INSTITUTE

You Learn Through Actual Practice by building Scores of Radio Circuits, making hundreds of tests, with 10 big kits of Radio parts I send you with your training.

FREE BOOK

C. H. Mansfield, Pres., Dept. 31-66 Hollywood Radio & Television Institute 7078 Hollywood Boulevard, Hollywood 28, Calif., U.S.A.

Send me your FREE book, "Your Opportunities in Radio, Television & Electronics", which tells how you can prepare me for a bright future in Radio and Television.

Name _____
Address _____
City _____ Country _____